

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Gdzie i jak](#) > [Prawo Którego Kraju Zostanie Zastosowane?](#) > [Slovakia](#)

Prawo którego kraju zostanie zastosowane?

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Źródła obowiązujących przepisów

1.1 Przepisy krajowe

Podstawowym krajowym źródłem słowackiego prawa prywatnego międzynarodowego jest ustawa nr 97/1963 o prawie prywatnym międzynarodowym i procesowym („ustawa o prawie prywatnym międzynarodowym”), która za pośrednictwem norm kolizyjnych zawartych w § 3–31 określa prawo właściwe dla poszczególnych instytucji prawnych i dziedzin prawa (zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, ważności czynności prawnych, prawa rzeczowego, prawa zobowiązań, prawa pracy, prawa spadkowego i prawa rodzinnego). Ustawa o prawie prywatnym międzynarodowym ma zastosowanie wyłącznie w zakresie, w jakim bezpośrednio stosowany akt prawa Unii Europejskiej lub traktat międzynarodowy wiążący Republikę Słowacką lub – ściślej rzecz ujmując – akt prawny wdrażający tego rodzaju traktat nie stanowi inaczej. Oznacza to, że gdy poniżej mowa jest o ustawie o prawie prywatnym międzynarodowym, należy mieć na uwadze, iż ma ona zastosowanie jedynie w braku przepisów międzynarodowych lub unijnych.

W prawie słowackim niezależne normy kolizyjne znajdują się także w aktach prawnych innych niż ustawa o prawie prywatnym międzynarodowym, na przykład:

- w ustawie nr 513/1991 („kodeks spółek handlowych”). Oprócz normy kolizyjnej § 22 tytuł III tej ustawy zawiera przepisy szczególne dotyczące zobowiązań w handlu międzynarodowym, które należy stosować oprócz innych przepisów dotyczących zobowiązań umownych z elementem obcym;
- w ustawie nr 311/2001 („kodeks pracy”) – § 241a ust. 7 (prawo właściwe dla ustalenia, czy pracodawca jest pracodawcą sprawującym kontrolę, jeżeli zastosowanie ma prawo inne niż prawo państwa członkowskiego);
- w ustawie nr 8/2008 o ubezpieczeniach – § 89 (prawo właściwe dla umów ubezpieczenia);
- w ustawie nr 191/1950 o wekslach i czekach („ustawa o wekslach i czekach”) – przepisy szczególne prawa międzynarodowego dotyczące weksli (§ 91 i nast.) oraz czeków (§ 69 i nast.).

1.2 Wielostronne konwencje międzynarodowe

a) Konwencje ONZ: Konwencja z dnia 20 czerwca 1956 r. o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą; Konwencja wiedeńska z dnia 24 kwietnia 1963 r. o stosunkach konsularnych;

b) konwencje Rady Europy: Konwencja europejska z dnia 7 czerwca 1968 r. o informacji o prawie obcym; Protokół dodatkowy z dnia 15 marca 1978 r. do Konwencji europejskiej o informacji o prawie obcym; Europejska konwencja z dnia 20 maja 1980 r. o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem oraz o przywracaniu pieczy nad dzieckiem;

c) konwencje Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego: Konwencja z dnia 1 marca 1954 r. dotycząca procedury cywilnej; Konwencja z dnia 18 marca 1970 r. o przeprowadzaniu dowodów za granicą w sprawach cywilnych lub handlowych; Konwencja z dnia 1 czerwca 1970 r. o uznawaniu rozwodów i separacji; Konwencja z dnia 2 października 1973 r. o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych; Konwencja z dnia 15 listopada 1965 r. o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych; Konwencja z dnia 25 października 1980 r. dotycząca cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę; Konwencja z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego; Konwencja z dnia 5 października 1961 r. znosząca wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych; Konwencja z dnia 19 października 1996 r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci; Konwencja z dnia 25 października 1996 r. o ułatwieniu dostępu do wymiaru sprawiedliwości w stosunkach międzynarodowych;

d) traktaty ujednociające normy kolizyjne: Konwencja z dnia 4 maja 1971 r. o prawie właściwym dla wypadków drogowych; Konwencja z dnia 19 października 1996 r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci;

e) traktaty ujednociające stosowane bezpośrednio normy prawa materialnego: Konwencja Narodów Zjednoczonych z dnia 11 kwietnia 1980 r. o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów; Konwencja nowojorska z dnia 14 czerwca 1974 r. o przedawnieniu w międzynarodowej sprzedaży towarów, zmieniona protokołem z dnia 11 kwietnia 1980 r.;

f) traktaty dotyczące arbitrażu: Konwencja z dnia 10 czerwca 1958 r. o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych; Konwencja europejska z dnia 21 kwietnia 1961 r. o międzynarodowym arbitrażu handlowym;

g) międzynarodowe traktaty dotyczące transportu: Konwencja z dnia 19 maja 1965 r. o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów; Konwencja z dnia 9 maja 1980 r. o międzynarodowym przewozie kolejami, zmieniona protokołem z dnia 20 grudnia 1990 r.;

h) inne znaczące z prawnego punktu widzenia konwencje prawa prywatnego międzynarodowego: zmiany z dnia 30 czerwca 2005 r. do Statutu Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego z dnia 15 lipca 1955 r.; Konwencja UNIDROIT z dnia 24 czerwca 1995 r. dotycząca skradzionych lub nielegalnie wywiezionych dóbr kultury; Cywilnoprawna konwencja o korupcji z dnia 4 listopada 1999 r.; Umowa o przewozie zwłok z dnia 26 października 1973 r.;

i) konwencje o współpracy prawnej wiążące Republikę Słowacką: Konwencja z dnia 18 lutego 1965 r. o rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw; Statut Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego z dnia 31 października 1951 r. (obowiązujący od dnia 15 lipca 1955 r., zmieniony dnia 1 stycznia 2007 r.), Konwencja z dnia 26 września 1927 r. o wykonywaniu obcych orzeczeń arbitrażowych, Protokół z dnia 24 września 1923 r. o klauzulach arbitrażowych; Konwencja z dnia 26 maja 1972 r. o rozstrzyganiu w drodze arbitrażu sporów cywilnoprawnych wynikających ze stosunków współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej; Konwencja z dnia 15 kwietnia 1958 r. o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w przedmiocie obowiązków alimentacyjnych w stosunku do dzieci; Konwencja z dnia 5 grudnia 1980 r. o statusie prawnym, przywilejach i immunitetach międzypaństwowych organizacji gospodarczych, działających w określonych dziedzinach współpracy;

j) traktaty dotyczące praw autorskich i prawa własności przemysłowej (przykładowo): Konwencja paryska z dnia 20 marca 1883 r. o ochronie własności przemysłowej; Konwencja berneńska z dnia 9 września 1886 r. o ochronie dzieł literackich i artystycznych.

Inne konwencje wiążące Republikę Słowacką dostępne są na stronie internetowej słowackiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Europejskich pod adresem: www.mzv.sk.

1.3 Główne konwencje dwustronne

1. Traktat między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Węgierską Republiką Ludową z dnia 28 marca 1989 r. w sprawie pomocy prawnej i stosunków prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych.

2. Traktat między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Polską Rzeczpospolitą Ludową z dnia 21 grudnia 1987 r. o pomocy prawnej i regulacji stosunków prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych.
3. Traktat między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich z dnia 12 sierpnia 1982 r. o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych.
4. Traktat między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Republiką Austrii z dnia 10 listopada 1961 r. w sprawie wzajemnych stosunków prawnych w sprawach cywilnych, w sprawie dokumentów i w sprawie informacji prawnej, wraz z protokołem końcowym.
5. Traktat między Republiką Czeską a Republiką Słowacką z dnia 29 października 1992 r. w sprawie pomocy prawnej udzielanej przez organy sądowe i w sprawie ustalania niektórych stosunków prawnych w sprawach cywilnych i karnych.
6. Traktat między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Socjalistyczną Federacyjną Republiką Jugosławii z dnia 20 stycznia 1964 r. o stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych.

2 Wdrożenie norm kolizyjnych

2.1 Czy istnieje obowiązek stosowania przez sąd norm kolizyjnych z urzędu?

Ustalenie właściwej normy prawnej oraz jej zastosowanie w odniesieniu do konkretnego stosunku prawnego należy do obowiązków organu sądowego, który dokonuje tej czynności z urzędu zgodnie z zasadą *iura novit curia* (sąd zna prawo). W prawie słowackim wyróżnia się normy kolizyjne imperatywne oraz dyspozytywne. Imperatywne normy kolizyjne muszą zostać zastosowane przez sędziego bez względu na wolę stron lub powołanie się przez strony na dane prawo. Normy dyspozytywne – typowe dla spraw dotyczących umów – można uchylić lub zmienić umową zawartą przez zainteresowane strony.

2.2 Odesłanie

W słowackim prawie prywatnym międzynarodowym uznaje się, że odesłanie zgodnie z normami kolizyjnymi stanowi odesłanie do całości systemu prawnego danego państwa, w tym do jego norm kolizyjnych. Co do zasady zgodnie z ustawą o prawie prywatnym międzynarodowym (§ 35) odesłanie można uwzględnić, jeżeli sprzyja rozsądnemu i sprawiedliwemu rozstrzygnięciu danej sprawy. Przy podejmowaniu decyzji o uwzględnieniu lub odrzuceniu odesłania zwrotnego i dalszego sąd może uwzględnić jedynie czynniki faktyczne i prawne, które mogą wpłynąć na wybór prawa właściwego, ale nie czynniki, które mogą wpłynąć na faktyczne rozstrzygnięcie co do istoty sprawy. W prawie słowackim odesłanie należy uwzględnić w sprawach dotyczących osób fizycznych, prawa rodzinnego i prawa spadkowego. W sprawach dotyczących zobowiązań odesłanie stosuje się jedynie w drodze wyjątku, a w sprawach dotyczących wyboru prawa właściwego jest ono bezpośrednio wyłączone (§ 9 ust. 2 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym). Ustawa o wekslach i czekach zawiera przepis szczególny, zgodnie z którym odesłanie musi zostać uwzględnione bez konieczności zbadania przez sąd wymogu dotyczącego rozsądnego i sprawiedliwego rozstrzygnięcia (§ 69 i 91 ustawy o wekslach i czekach).

2.3 Zmiana łącznika

Prawo słowackie nie zawiera żadnej zasady ogólnej dotyczącej skutków zmiany łącznika. Jeżeli słowacka norma kolizyjna nie określa rozstrzygającego momentu, w którym należy ocenić łącznik, sądy słowackie wnioskuje o nim na podstawie innego łącznika lub orzecznictwa. Co do zasady rozstrzygającym momentem jest jednak moment powstania danej sytuacji prawnej lub – dokładniej – dzień, w którym wszczęto postępowanie, w zależności od konkretnych okoliczności danej sprawy.

Zmiana statutu dotyczy zwykle ruchomości. Zmiana kryterium prawa właściwego poprzez zmianę położenia rzeczy jest uregulowana w § 6 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym, w którym dokonuje się rozróżnienia między ruchomościami w ujęciu ogólnym a ruchomościami przewożonymi na podstawie umowy (rzeczy w transporcie). W przypadku ruchomości jako takich prawem właściwym jest prawo miejsca, w którym rzeczy znajdowały się w czasie, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące powstanie lub wygaśnięcie tego prawa. Zgodnie z orzecznictwem treść i skutki prawa rzeczowego nabytego zgodnie z prawem innego państwa (tj. transpozycja praw nabytych w jednym państwie do równoważnej kategorii praw w innym państwie) podlegają

prawu nowego (obecnego) położenia rzeczy.

Łącznikiem w odniesieniu do rzeczy w transporcie (w przypadku gdy transport rzeczy nadal trwa) jest prawo miejsca, z którego wysłano daną rzecz. Problem zmiany łączników w odniesieniu do ruchomości może się również pojawić w związku z zasiedzeniem. W tym zakresie § 8 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym stanowi, że zasiedzenie podlega prawu miejsca, w którym znajdowała się dana rzecz w chwili rozpoczęcia biegu zasiedzenia. Osoba, która nabyła własność w drodze zasiedzenia, może jednak powołać się na prawo państwa, w którym nastąpiło zasiedzenie, jeżeli od chwili, w której rzecz znalazła się w tym państwie, spełniono wszystkie warunki zasiedzenia zgodnie z prawem tego państwa. Jeżeli rzecz była kolejno przenoszona na terytoria więcej niż jednego państwa, przesłanki będzie regulować albo prawo miejsca, w którym rzecz się znajdowała w chwili rozpoczęcia biegu zasiedzenia, albo prawo miejsca, w którym rzecz się znajdowała bez przerwy w całym okresie zasiedzenia.

2.4 Wyjątki od normalnego stosowania norm kolizyjnych

Przepisy imperatywne i klauzula porządku publicznego

Podstawową różnicą między przepisami imperatywnymi a klauzulą porządku publicznego jest skutek: przepisy imperatywne mają charakter ofensywny (niezależnie od treści prawa obcego), podczas gdy klauzula porządku publicznego ma charakter defensywny (ma zastosowanie wyłącznie wówczas, gdyby prawo obce zagrażało zadeklarowanym interesom). Klauzula porządku publicznego nie chroni wszystkich powszechnie obowiązujących przepisów prawa słowackiego, ale jedynie te przepisy, które uznano za regulujące kwestie zasadnicze (takie jak zasada małżeństwa monogamicznego).

Przepisy imperatywne są przepisami prawa krajowego, których zastosowania nie można wyłączyć; muszą być one stosowane w każdej sytuacji niezależnie od prawa, zgodnie z którym dany stosunek prawny ma być regulowany na podstawie norm kolizyjnych. Co do zasady mają one charakter przepisów prawa publicznego, ale mogą mieć również charakter przepisów prawa prywatnego, jeżeli ich celem jest ochrona konkretnego istotnego interesu. Ocena, czy dany przepis prawny ma charakter imperatywny, leży w gestii sądu. Prawo nie określa ich w wyraźny sposób; są one typowe dla prawa ochrony konsumentów i niektórych obszarów prawa pracy (np. przepisy dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa, czasu pracy itd.). Przykładowo w obszarze prawa rodzinnego przepisy kodeksu karnego regulujące przestępstwa przeciwko rodzinie i małoletnim są przepisami imperatywnymi.

Klauzulę porządku publicznego ustanowiono w § 36 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym, zgodnie z którym przepisu prawnego państwa trzeciego nie można zastosować, jeżeli jego zastosowanie byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami systemu społecznego i państwowego Republiki Słowackiej oraz jej przepisami, których należy przestrzegać bezwarunkowo, niezależnie od woli stron. Oznacza to w szczególności przepisy konstytucyjne ustanawiające prawo do rzetelnego procesu sądowego i podstawowe zasady równości wobec prawa oraz zakaz dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, religię, narodowość itd. Zgodnie z celem tej ustawy klauzulę porządku publicznego należy stosować tylko w wyjątkowych przypadkach, a sąd podczas jej stosowania może nie badać ani nie oceniać przepisu prawnego państwa trzeciego, lecz jedynie skutki, jakie jego zastosowanie wywarłoby na porządek publiczny Republiki Słowackiej.

2.5 Stwierdzenie prawa obcego

Republika Słowacka należy do państw, które traktują przepis prawny jako prawo, a nie fakt, który należy udowodnić. W związku z tym organy sądowe z urzędu podejmują działania w celu ustalenia treści przepisów prawnych. Zgodnie z § 53 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym w celu ustalenia treści prawa obcego organ sądowy podejmuje wszelkie niezbędne środki, w tym korzysta z własnych zasobów lub z powszechnie dostępnych źródeł, nakazuje stronom postępowania dostarczenie stosownych informacji lub zwraca się o udzielenie informacji do Ministerstwa Sprawiedliwości (które musi podjąć działanie w odpowiedzi na taki wniosek). Oznacza to, że sędziowie mogą również wykorzystać własną znajomość treści prawa obcego lub ustalić ją, korzystając z wiedzy ekspertów w dziedzinie prawa prywatnego międzynarodowego lub z informacji dostarczonych przez strony postępowania, a nawet szukając odpowiednich informacji w internecie. Jeżeli nie można ustalić treści prawa obcego w rozsądnym terminie lub jeżeli ustalenie treści prawa obcego wiąże się z poważnymi przeszkodami lub jest niemożliwe, zastosowanie ma prawo słowackie. Jeżeli podczas ustalania treści prawa obcego pojawią się jakiegokolwiek wątpliwości, sądy mogą zwrócić się do Ministerstwa Sprawiedliwości o współpracę.

3 Normy kolizyjne

3.1 Zobowiązania umowne i akty prawne

Zobowiązania umowne

Wyłącznie umowy prawa prywatnego podlegają ustawie o prawie prywatnym międzynarodowym. Chodzi o umowy prawa cywilnego, prawa handlowego, prawa rodzinnego, prawa pracy i inne podobne umowy z elementem obcym. Zgodnie z zasadą autonomii woli stron w przypadku stosunków majątkowych § 9 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym wyraźnie przyznaje pierwszeństwo wyborowi prawa właściwego przez same umawiające się strony (ponadto pozwala to również na wybór prawa właściwego w obszarze prawa pracy). Wybór prawa właściwego jest ograniczony wyłącznie w przypadku umów konsumenckich, które – jeżeli wybrane prawo nie zapewnia wystarczającego stopnia ochrony konsumentów – podlegają systemowi prawnemu, który zapewnia korzystniejsze traktowanie konsumenta (§ 9 ust. 3 i § 10 ust. 4 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym). W braku wyboru prawa właściwego prawem właściwym jest prawo państwa, które zapewnia rozsądne uregulowanie danego stosunku umownego. Zgodnie z zasadą rozsądnego uregulowania stosunków § 10 ust. 2 i 3 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym zawiera przykłady obrazujące, które prawo ma co do zasady zastosowanie do konkretnych rodzajów umów: przykładowo umowy sprzedaży podlegają prawu miejsca, w którym znajduje się siedziba sprzedawcy. Jeżeli chodzi o zobowiązania umowne, ustawa o prawie prywatnym międzynarodowym reguluje również skutki materialnoprawne stosunków umownych (§ 12), instytucje przedawnienia i potrącenia (§ 13), jak również przepisy regulujące jednostronne czynności prawne (§ 14) niezależnie od tego, czy ich adresatem jest określony podmiot (łącznikiem w takich przypadkach jest miejsce zamieszkania dłużnika).

Zobowiązania umowne w międzynarodowym prawie weksli i czeków są w szczególny sposób uregulowane w ustawie o wekslach i czekach (§ 69 i nast. oraz § 91 i nast.).

Czynności prawne

Kwestie kolizji przepisów w odniesieniu do ważności czynności prawnych, skutków ich nieważności oraz formy czynności prawnej są uregulowane w § 4 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym. Prawo właściwe dla skutków czynności prawnej jest również właściwe dla kwestii związanych z jej ważnością oraz nieważnością. Prawo właściwe ustala się na podstawie odpowiednich norm kolizyjnych dotyczących danej czynności prawnej. Istnieją dwa wyjątki, w przypadku których ważność czynności prawnej i skutki jej nieważności nie są uregulowane w tym samym prawie, mianowicie gdy prawo stanowi inaczej lub gdy ma to zasadnicze znaczenie dla rozsądnego uregulowania stosunków. W odniesieniu do formy czynności prawnej wystarczające jest, by czynność prawna była dokonana zgodnie z prawem miejsca, w którym się jej dokonuje lub w którym jej dokonano. Nie jest zatem konieczne zachowanie formy czynności wymaganej przez prawo właściwe dla samej czynności (*lex causae*), tak jak w przypadku jej ważności. Wspomnianej pomocniczej normy kolizyjnej nie można jednak zastosować, jeżeli prawo właściwe dla samej umowy (*lex causae*) przewiduje formę pisemną umowy jako przesłankę jej ważności.

3.2 Zobowiązania pozaumowne

Podstawową krajową normę kolizyjną dotyczącą zobowiązań pozaumownych stanowi § 15 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym, zgodnie z którym roszczenia odszkodowawcze z tytułu szkód poniesionych w wyniku naruszenia zobowiązania wynikającego z przepisu powszechnie obowiązującego (czyn niedozwolony) lub w przypadkach, w których prawo stanowi, że odszkodowanie jest należne bez względu na bezprawność czynu (odpowiedzialność za skutek), podlegają prawu miejsca, w którym wystąpiła szkoda, lub miejsca, w którym wystąpiło zdarzenie powodujące powstanie uprawnienia do odszkodowania. Łączniki mające zastosowanie do osoby prowadzącej sprawę bez zlecenia (*negotiorum gestor*), bezpodstawnego wzbogacenia itd. wynikają odpowiednio z § 15 i innych przepisów ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

3.3 Status osoby, aspekty odnoszące się do stanu cywilnego osoby (imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, zdolność)

Ogólne normy kolizyjne, tj. wskazujące prawo właściwe regulujące kwestie zdolności do czynności prawnych osoby fizycznej, są ustanowione w § 3 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym, który stanowi, że zdolność osoby do bycia podmiotem praw i do dokonywania czynności prawnych podlega prawu państwa,

którego jest ona obywatelem. Jeżeli czynności prawnej w Republice Słowackiej dokonuje cudzoziemiec, który nie ma zdolności do czynności prawnych zgodnie z prawem państwa, którego jest obywatelem, wystarczające jest, by przysługiwała mu zdolność w odniesieniu do tej czynności zgodnie z prawem słowackim. Tego rodzaju czynność prawna niekoniecznie zostanie jednak uznana za ważną w świetle prawa innych państw, w tym państwa pochodzenia cudzoziemca.

Zgodnie ze słowackim prawem krajowym zdolność osoby fizycznej do bycia podmiotem praw i obowiązków powstaje w chwili narodzin (każde poczęte dziecko, jeżeli urodzi się żywe, również ma tę zdolność) i wygasa w chwili śmierci (lub w chwili uznania przez sąd za zmarłego). Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się w wieku 18 lat lub poprzez zawarcie małżeństwa (co jest możliwe po ukończeniu 16. roku życia). Pełna zdolność do czynności prawnych jest warunkiem wstępnym uzyskania zdolności procesowej, chociaż prawo może przyznać zdolność procesową stronie, która w przeciwnym razie by jej nie miała, na przykład małoletniemu rodzicowi w postępowaniu w sprawie przysposobienia po ukończeniu przez niego 16. roku życia. Małoletni mają zdolność do czynności prawnych jedynie w odniesieniu do czynności, które ze względu na ich charakter są dostosowane do poziomu dojrzałości intelektualnej i umysłowej małoletnich odpowiadającej ich wiekowi. Aby uzyskać pełną zdolność do czynności prawnych, oprócz osiągnięcia wymaganego wieku, osoba musi również pozostawać w pełni władz umysłowych. Jedynie sąd może pozbawić zdolności do czynności prawnych lub ją ograniczyć.

Szczególne krajowe normy kolizyjne dotyczące zdolności do czynności prawnych mają zastosowanie do zdolności do zawarcia małżeństwa (§ 19 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym – zobacz pkt 3.5), do sporządzenia i odwołania testamentu (§ 18 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym – zobacz pkt 3.7) oraz zdolności procesowej cudzoziemców (§ 49 ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe). Normy kolizyjne regulujące zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych osób prawnych zgodnie z prawem słowackim są zawarte w § 22 kodeksu spółek handlowych, który stanowi, że statut personalny osób prawnych podlega zasadzie właściwości prawa państwa siedziby oraz że zakres zdolności osób prawnych przyznany im zgodnie z prawem właściwym zostanie im również przyznany zgodnie z prawem słowackim. Ocenę zdolności do zaciągania zobowiązań w odniesieniu do weksli lub czeków określono w ustawie o wekslach i czekach, która stanowi, że każda osoba jest związana prawem państwa, którego jest obywatelem.

W odniesieniu do stanu cywilnego łącznik miejsca zamieszkania nie jest stosowany w prawie słowackim i nie jest tożsamy ze słowackim terminem „zamieszkanie na stałe” (które jest rejestrowane w ewidencji ludności Republiki Słowackiej). Przez analogię prawo do posiadania nazwiska można zinterpretować jako objęte zakresem statutu personalnego, przy czym prawem właściwym jest prawo właściwe dla zdolności prawnej i zdolności procesowej zainteresowanej osoby.

3.4 Ustanowienie więzi rodzicielskiej z dzieckiem, w tym przysposobienie

3.4.1 Ustanowienie więzi rodzicielskiej z dzieckiem

Zgodnie z prawem krajowym matką jest osoba, która urodziła dziecko. W przypadku wątpliwości dotyczących macierzyństwa sąd ustali je na podstawie faktów stwierdzonych w odniesieniu do narodzin. Ojcostwo ustala się na podstawie trzech wzruszalnych domniemań ojcostwa męża matki, które określono w ustawie nr 36/2005 o rodzinie („ustawa o rodzinie”): (i) czasu trwania małżeństwa; (ii) oświadczenia o uznaniu dziecka złożonego przez rodziców w urzędzie stanu cywilnego; oraz (iii) chwili obcowania płciowego domniemanego ojca z matką dziecka.

Ustawa o prawie prywatnym międzynarodowym zawiera normy kolizyjne dotyczące ustalania (uznawania lub zaprzeczania) pochodzenia dziecka związane z chwilą narodzin dziecka. Zgodnie z § 23 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym prawem właściwym jest prawo państwa, którego obywatelstwo dziecko nabyło poprzez narodziny. Prawo to reguluje w szczególności kwestię, kogo może dotyczyć oświadczenie o pochodzeniu dziecka, w jakiej formie można złożyć tego rodzaju oświadczenie oraz czy możliwe jest uznanie ojcostwa dziecka poczętego. Jeżeli poprzez narodziny dziecko nabywa więcej niż jedno obywatelstwo lub nie nabywa żadnego obywatelstwa, zastosowanie ma § 33 ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe. Jeżeli dziecko nabyło w ten sposób obywatelstwo słowackie, ale urodziło się i mieszka za granicą, prawem właściwym w tym przypadku jest prawo państwa, w którym dziecko ma miejsce zwykłego pobytu. Zgodnie z § 23 ust. 3 ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe, jeżeli dziecko (niezależnie od obywatelstwa) mieszka (tj. zamieszkuje na stałe) w Republice Słowackiej w chwili ustalenia, pochodzenie dziecka można ustalić zgodnie z prawem słowackim, jeżeli leży to w interesie dziecka. Przepis ten umożliwia alternatywnie dokonanie oceny ważności uznania zgodnie z prawem państwa, w którym uznano pochodzenie dziecka, a nie zgodnie z prawem państwa obywatelstwa dziecka w chwili narodzin. Aby uznanie pochodzenia dziecka było ważne, wystarczy jednak, by było ono zgodnie z prawem

państwa, w którym go dokonano.

3.4.2 Przyniesienie

Zgodnie ze słowacką ustawą o rodzinie przyniesienie powoduje powstanie więzi między dzieckiem przyniesionym a rodzicem adopcyjnym (oraz jego krewnymi), która z prawnego punktu widzenia jest identyczna z więzią istniejącą w rodzinie biologicznej. Wyłącznie sąd może orzec o przyniesieniu na wniosek rodzica adopcyjnego, który nie musi być obywatelem Słowacji, ale musi figurować w rejestrze kandydatów do przyniesienia dziecka zgodnie z ustawą nr 305/2005 o ochronie socjalnej i prawnej dzieci i opiece społecznej. Przyniesić można wyłącznie dzieci w wieku poniżej 18 lat. Obowiązujące przepisy dopuszczają wspólne przyniesienie dziecka jedynie przez współmałżonków (lub przez małżonka zamieszkującego z jednym z rodziców dziecka lub przez wdowę/wdowca po rodzicu lub rodzicu adopcyjnym). W wyjątkowych okolicznościach dziecko może również przyniesić osoba stanu wolnego. Zagraniczne przyniesienie małoletniego wymaga uzyskania zgody słowackiego Ministerstwa Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny lub organu administracji państwowej wyznaczonego przez to Ministerstwo. Przyniesienie można unieważnić na podstawie orzeczenia sądu w terminie sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przyniesienie.

Zgodnie z § 26 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym przyniesienie podlega prawu państwa, którego rodzic adopcyjny jest obywatelem. Jeżeli rodzice adopcyjni mają różne obywatelstwa, prawem właściwym jest prawo państwa wspólnego miejsca zwykłego pobytu małżonków. W braku takiego miejsca przyniesienie podlega prawu, z którym są oni najściślej związani. Prawo słowackie można zastosować, jeżeli prawo obce w ogóle nie dopuszcza przyniesienia lub dopuszcza je wyłącznie na warunkach, które są wyjątkowo trudne do spełnienia, a rodzic adopcyjny lub przynajmniej jedno z rodziców adopcyjnych zamieszkuje w Republice Słowackiej od długiego czasu (co zgodnie z orzecznictwem oznacza nie krócej niż rok). Zgodnie z § 26a ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym przyjęcie dziecka pod opiekę przedadopcyjną (która zgodnie z prawem słowackim poprzedza przyniesienie) podlega prawu państwa miejsca zwykłego pobytu dziecka. W odniesieniu do oceny konieczności uzyskania zgody dziecka na przyniesienie lub zatwierdzenia przyniesienia przez inne osoby lub instytucje zastosowanie ma prawo państwa obywatelstwa dziecka (§ 27 ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe). Przepis ten ma również zastosowanie w odniesieniu do stosunków podobnych do stosunku przyniesienia, takich jak uznanie dziecka pozamałżeńskiego za dziecko małżeńskie (która to instytucja nie występuje w prawie słowackim).

3.5 Związek małżeński, pary, które nie zawarły związku małżeńskiego/konkubenci, związki partnerskie, rozwód, separacja sądowa, obowiązki alimentacyjne

3.5.1 Związek małżeński

Zgodnie z prawem słowackim małżeństwo mogą zawrzeć tylko mężczyzna i kobieta pozostający w pełni władz umysłowych; w chwili zawierania małżeństwa nie mogą oni pozostawać w innym małżeństwie. W ustawie zabrania się zawierania małżeństw między wstępnymi, zstępnymi oraz rodzeństwem, a także między małoletnimi (sąd może w drodze wyjątku zezwolić na zawarcie małżeństwa przez małoletniego w wieku powyżej 16 lat). Tego rodzaju warunek dotyczący wieku może zostać zaklasyfikowany jako przepis imperatywny w prawie słowackim. Zgodnie z przepisami słowackimi małżeństwo zawiera się poprzez zgodne oświadczenie woli złożone w urzędzie stanu cywilnego lub przed organem kościelnym.

Zgodnie z ustawą o prawie prywatnym międzynarodowym (§ 19 i 20) zdolność do zawarcia małżeństwa oraz przesłanki ważności małżeństwa podlegają prawu państwa, którego obywatelem jest dana osoba. Dla formy zawarcia małżeństwa prawem właściwym jest prawo miejsca jego zawarcia. W odróżnieniu do ogólnej normy kolizyjnej (§ 3 i 4 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym) pomocnicze zastosowanie prawa słowackiego jest w tym przypadku wykluczone. Jeżeli chodzi o ocenę formy zawarcia małżeństwa, ponieważ prawem właściwym jest prawo miejsca zawarcia małżeństwa, temu prawu podlegają również takie kwestie, jak np. sposób złożenia oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, liczba świadków, organ właściwy do udzielenia małżeństwa, możliwość zawarcia małżeństwa przez pełnomocnika itd. Kryterium to nie ma zastosowania w odniesieniu do małżeństw zawieranych w konsulatach. Zawarcie małżeństwa za granicą przez obywateli słowackich przed organem innym niż organ słowacki właściwy do tego celu jest uregulowane w § 20a ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym, który stanowi, że takie małżeństwo jest ważne w Republice Słowackiej, jeżeli jest ważne w państwie, przed którego organem je zawarto, oraz jeżeli nie ma żadnych przeszkód małżeńskich zgodnie ze słowackim prawem materialnym.

3.5.2 Pary, które nie zawarły związku małżeńskiego/konkubenci i związku partnerskie

Prawo słowackie nie zawiera żadnych przepisów dotyczących związków innych niż małżeństwo. Teoria prawa uznaje istnienie związku partnerskiego, tj. związku kobiety i mężczyzny, którzy nie są małżeństwem, ale pozostają we wspólnym pożyciu. Jest to jednak związek nieformalny, niewywołujący żadnych skutków prawnych. Podobnie prawo słowackie nie uznaje (zarejestrowanych) związków partnerskich osób tej samej płci ani separacji prawnej (sądowej).

3.5.3 Rozwód i separacja sądowa

Zgodnie z krajowym prawem materialnym rozwód oznacza rozwiązanie małżeństwa za życia małżonków. W przypadku rozvodu rodziców małoletniego sąd musi również orzec o wykonywaniu przez nich praw i obowiązków rodzicielskich. Przepisy słowackie dopuszczają również pieczę naprzemienną.

§ 22 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym zawiera normy kolizyjne dotyczące rozwiązania małżeństwa przez rozwód, uznanie małżeństwa za nieważne lub nieistniejące. Ma on zatem zastosowanie przede wszystkim do normy kolizyjnej dotyczącej rozwiązania małżeństwa za życia małżonków. Rozwiązanie małżeństwa przez rozwód podlega prawu państwa, którego obywatelstwo małżonkowie posiadają w chwili wszczęcia postępowania. Tak jak w przypadku stosunków osobistych i majątkowych między małżonkami właściwym kryterium jest ich obywatelstwo posiadane w konkretnej chwili, tj. w chwili wszczęcia postępowania rozwodowego (ich pierwotne obywatelstwo lub zmiana obywatelstwa są zatem nieistotne). Jeżeli w chwili wszczęcia postępowania rozwodowego małżonkowie nie posiadają tego samego obywatelstwa, nie można zastosować kryterium państwa obywatelstwa, lecz stosuje się prawo słowackie. Jeżeli właściwe prawo obce nie dopuszcza możliwości rozwiązania małżeństwa przez rozwód lub dopuszcza je jedynie pod warunkami, które są wyjątkowo trudne do spełnienia, ale małżonkowie – a przynajmniej jedno z nich – mieszkają w Republice Słowackiej od długiego czasu, zastosowanie ma prawo słowackie. Ponieważ możliwość ta jest dostępna tylko dla osób, które łączy z Republiką Słowacką odpowiedni związek, z orzecznictwa wynika, że tego rodzaju osoby muszą zamieszkiwać w Republice Słowackiej od co najmniej roku.

Jeżeli chodzi o prawo państwa, którego małżonkowie są obywatelami, łączniki określone w § 22 ust. 3 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym w odniesieniu do oceny ważności małżeństwa i jego istnienia pozostają w sprzeczności z § 19 i 20 tejże ustawy, które regulują zdolność do zawarcia małżeństwa, ważność małżeństwa i formę zawarcia małżeństwa. Zgodnie z orzecznictwem § 19 i 20 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym mają zastosowanie, jeżeli możliwość zawarcia małżeństwa (pod względem zdolności i formy) jest oceniana przed jego zawarciem, podczas gdy § 22 ust. 3 ma zastosowanie, jeżeli ważność małżeństwa jest oceniana z mocą wsteczną lub jeżeli ocena dotyczy istnienia małżeństwa. Podobnie zgodnie z orzecznictwem w odniesieniu do § 22 ust. 3 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym prawem właściwym jest prawo państwa, którego małżonkowie byli obywatelami w chwili, w której małżeństwo miało zostać zawarte.

3.5.4 Obowiązki alimentacyjne

W prawie słowackim wyróżnia się sześć podstawowych rodzajów obowiązków alimentacyjnych: obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci (uważany za najważniejszy), obowiązek alimentacyjny dzieci wobec rodziców, obowiązek alimentacyjny między małżonkami, wsparcie na rzecz utrzymania rozwiedzionego małżonka oraz wsparcie na rzecz utrzymania i zwrot niektórych kosztów w przypadku niezamężnej matki. Normy kolizyjne zawarte w § 24a ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym wyraźnie odnoszą się jedynie do obowiązków alimentacyjnych rodziców wobec dzieci i obejmują wszystkie rodzaje tego obowiązku inne niż roszczenia matki dziecka wobec jego ojca (prawo obywatelstwa matki, § 25 ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe) niezależnie od tego, czy uprawniony jest pełnoletni, czy małoletni. Stosunki te podlegają prawu państwa, w którym uprawniony ma miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu w przypadku małoletniego. W większości przypadków sądy słowackie orzekają zgodnie z prawem państwa, w którym wytoczono powództwo. Inne obowiązki alimentacyjne (np. obowiązki alimentacyjne między małżonkami) podlegają prawu państwa, w którym uprawniony do świadczeń alimentacyjnych ma miejsce zamieszkania.

Łącznik miejsca zwykłego pobytu dziecka jest głównym łącznikiem stosowanym w odniesieniu do stosunków między rodzicami a dziećmi. Jedynie w wyjątkowych przypadkach sąd uwzględni również prawo innego państwa, które ma istotny związek ze sprawą.

3.6 Małżeńskie ustroje majątkowe

Zgodnie z normami kolizyjnymi zawartymi w § 21 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym, które odnoszą się do stosunków majątkowych między małżonkami, łącznikiem jest obywatelstwo małżonków. Przepis ten można jednak konsekwentnie stosować jedynie wówczas, gdy małżonkowie są obywatelami tego samego państwa. W pozostałych przypadkach prawem właściwym jest prawo słowackie. Ustawa o prawie prywatnym międzynarodowym nie reguluje sytuacji, w których nastąpiła zmiana łącznika (zmiana wspólnego obywatelstwa małżonków). Zgodnie z orzecznictwem prawo właściwe ustala się w oparciu o czas, w którym nastąpiło zdarzenie istotne w świetle prawa. § 21 ust. 2 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym wyklucza potencjalne konflikty, określając, że każda zawarta umowa małżeńska w zakresie prawa rzeczowego (np. umowy o ograniczenia wspólności majątkowej, umowy majątkowe małżeńskie itd.) podlega prawu właściwemu dla ustroju majątkowego małżonków z chwili zawarcia takiej umowy. Wspomnianej normy kolizyjnej nie można stosować samodzielnie, lecz tylko w połączeniu z inną normą kolizyjną.

W słowackim prawie materialnym ustanawia się szczególny rodzaj małżeńskiego ustroju majątkowego – wspólność majątkową między małżonkami, która powstaje w chwili zawarcia małżeństwa i ustaje z chwilą rozwiązania małżeństwa. Zakres wspólności majątkowej można następnie ograniczyć lub rozszerzyć na podstawie wspólnego porozumienia zawartego między małżonkami lub zmienić w inny sposób (w tym poprzez zniesienie lub przywrócenie) w drodze orzeczenia sądu. Prawo słowackie nie przewiduje instytucji umów majątkowych małżeńskich podpisywanych przed zawarciem małżeństwa.

3.7 Testamenty i dziedziczenie

Zgodnie z normą kolizyjną dziedziczenie opiera się na pojedynczym łączniku: zgodnie z ogólną normą kolizyjną zawartą w ustawie o prawie prywatnym międzynarodowym stosunki prawne związane z dziedziczeniem podlegają prawu państwa, którego obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci (§ 17). Jest to jedyny łącznik dla całego spadku niezależnie od tego, czy na majątek spadkowy składają się rzeczy materialne czy dobra niematerialne. Jeżeli spadkodawca w chwili śmierci był obywatelem co najmniej dwóch państw lub był bezpaństwowcem, właściwe obywatelstwo ustala się zgodnie z § 33 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

W odniesieniu do zdolności do sporządzenia lub odwołania testamentu i skutków lub wad testamentu oraz wad oświadczenia woli właściwym obywatelstwem jest obywatelstwo spadkodawcy z chwili złożenia oświadczenia woli. Oznacza to, że zmiana obywatelstwa po złożeniu oświadczenia woli pozostaje bez wpływu na ważność testamentu lub ważność jego odwołania. § 18 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym stanowi zatem *lex specialis* w stosunku do § 3 ust. 2 tejże ustawy, który stanowi, że jeżeli cudzoziemiec dokonuje czynności prawnej w Republice Słowackiej, wystarczy, by miał zdolność do dokonania tej czynności zgodnie z prawem słowackim. Prawo ustalone zgodnie z państwem obywatelstwa w chwili złożenia oświadczenia woli jest również właściwe dla ustalania sposobów rozrządzania majątkiem na wypadek śmierci. Forma testamentu i odwołanie testamentu podlegają prawu państwa, którego obywatelem był spadkodawca w chwili sporządzenia testamentu. Wystarczy jednak, by testament był zgodny z prawem państwa, w którym go sporządzono (§ 18). Wspomniana dodatkowa norma kolizyjna ma zastosowanie, jeżeli spadkodawca nie spełnił wymogów w odniesieniu do formy testamentu obowiązujących w państwie, którego był obywatelem w chwili sporządzenia testamentu. Oznacza to, że jeżeli spadkodawca nie spełnia warunków dotyczących formy testamentu określonych w prawie państwa, którego był obywatelem w chwili sporządzenia testamentu, ale spełnia warunki określone w prawie miejsca, w którym sporządził testament, testament uznaje się za ważny.

Zgodnie ze słowackim prawem materialnym majątek można odziedziczyć z mocy prawa, na podstawie testamentu lub w systemie mieszanym. Prawo przewiduje cztery kręgi spadkobierców w zależności od kolejności dziedziczenia, przy czym przyjęcie spadku przez powołanych do spadku w pierwszej kolejności wyklucza możliwość jego przyjęcia przez osoby z dalszych kręgów. Pierwsza grupa obejmuje dzieci i małżonka spadkodawcy; kolejne grupy obejmują innych krewnych oraz osoby, które zamieszkiwały ze spadkodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym przez co najmniej rok przed jego śmiercią i które, z tego względu, zajmowały się takim wspólnym gospodarstwem domowym lub pozostawały na utrzymaniu spadkodawcy. Jeżeli chodzi o dziedziczenie testamentowe, prawo stanowi, że testamenty muszą spełniać określone prawnie przesłanki dotyczące sporządzenia przez spadkodawcę lub w formie aktu notarialnego. Minimalny wiek wymagany do sporządzenia testamentu wynosi 15 lat. Istnieją ograniczenia dotyczące swobody rozrządzania majątkiem w testamencie, które przewidują, że małoletni zstępni muszą otrzymać udział w spadku

odpowiadający co najmniej udziałowi przypadającemu im z mocy prawa, a pełnoletni zstępni muszą otrzymać udział w wysokości odpowiadającej co najmniej połowie udziału przypadającego im z mocy prawa. W prawie słowackim przewiduje się instytucje odrzucenia spadku (jedynie w całości, zarówno w odniesieniu do majątku, jak i długów spadkowych), niezdolności do dziedziczenia (określonej w prawie), wydziedziczenia zstępnych (na podstawie oświadczenia o wydziedziczeniu sporządzonego przez spadkodawcę) oraz spadku bezdziedzicznego (w przypadku którego w braku spadkobierców spadek dziedziczy Skarb Państwa), ale nie uznaje się testamentów wspólnych, umów o spadek ani darowizny na wypadek śmierci.

3.8 Nieruchomości

Prawo słowackie definiuje nieruchomości jako grunty lub budynki trwale związane z gruntem (§ 119 kodeksu cywilnego).

Zgodnie z ustawą o prawie prywatnym międzynarodowym ogólnym łącznikiem w odniesieniu do praw rzeczowych na nieruchomości jest prawo miejsca jej położenia (§ 5 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym, który ma zastosowanie również do ruchomości nieobjętych zakresem stosowania § 6 i 8 – zobacz sekcja 2.3). Pierwszeństwo przed tym przepisem ma jednak § 7 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym, który stanowi, że uwzględnia się wpisy do rejestru publicznego powodujące ustanowienie, zmianę lub wygaśnięcie praw rzeczowych na nieruchomościach położonych w innym państwie niż państwo, którego prawo reguluje podstawy prawne ustanowienia, zmiany lub wygaśnięcia praw rzeczowych na tych nieruchomościach. W takich przypadkach prawem właściwym są przepisy dotyczące wpisów do rejestru publicznego obowiązujące w miejscu położenia nieruchomości.

Zgodnie z obecnie obowiązującym prawem słowackim termin „rejestr publiczny” wiąże się z ewidencją gruntów i budynków (kataster) (ustawa nr 162/1995 o ewidencji gruntów i budynków), ale historia rejestru nieruchomości obejmuje rejestr gruntów, rejestr kolejowy, rejestr górniczy oraz rejestr wodny.

3.9 Niewypłacalność

Postępowanie upadłościowe z elementem obcym, w którym uczestniczą państwa członkowskie Unii Europejskiej lub państwa należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, podlega ustawie nr 7/2005 o upadłości i restrukturyzacji („prawo upadłościowe”), o ile rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 nie stanowi inaczej. Zgodnie z prawem upadłościowym, jeżeli Republika Słowacka nie jest związana umową międzynarodową regulującą zaspokojenie wierzycieli przez upadłego dłużnika, w odniesieniu do uznawania orzeczeń zagranicznych w postępowaniach prowadzonych na mocy prawa upadłościowego zastosowanie ma zasada wzajemności. Upadłość ogłoszona przez sąd słowacki ma również zastosowanie do aktywów znajdujących się na terytorium państwa trzeciego, jeżeli prawo tego państwa dopuszcza taką możliwość.

Ustawa o prawie prywatnym międzynarodowym zawiera normy kolizyjne, które stosuje się odpowiednio do upadłości, tj. § 5 (łącznikiem jest miejsce położenia ruchomości lub nieruchomości), § 7 (łącznikiem w odniesieniu do wpisu do rejestru publicznego jest miejsce położenia nieruchomości) oraz przepisy regulujące zobowiązania (§ 9 i nast.).

■ Ostatnia aktualizacja: 06/05/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.